

Informacja o krajowej i międzynarodowej współpracy kryminologów

dr Diana Dajnowicz-Piesiecka

dr Emilia Jurgielewicz-Delegacz

Katedra Prawa Karnego i Kryminologii

Wydział Prawa, Uniwersytet w Białymstoku

Sprawozdanie z II Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów

Białystok, 10-11 maja 2018 r.

Na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku w dniach 10-11 maja 2018 r. odbyło się II Ogólnopolskie Forum Młodych Kryminologów, którego hasło przewodnie brzmiało: *Przestępczość XXI wieku – szanse i wyzwania dla kryminologii*¹. OFMK to pionierskie przedsięwzięcie w skali krajowej, a nawet międzynarodowej. Jego inicjatorem był prof. zw. dr hab. dr h.c. Emil W. Pływaczewski – Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, który kilka lat temu uznał za potrzebne stworzenie cyklu spotkań, umożliwiających wymianę doświadczeń i wyników badań młodych naukowców i praktyków, których zainteresowania badawcze bądź doświadczenie zawodowe wiążą się z kryminologią. Realizacji Forum przyświeca cel integracji grona młodych naukowców (m.in. prawników, kryminologów, socjologów, pedagogów, lekarzy), reprezentujących różne dziedziny nauki.

Druga edycja Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów rozpoczęło się 10 maja. Oficjalne jej otwarcie poprowadził Dziekan Wydziału Prawa UwB – prof. zw. dr hab. dr h.c. Emil W. Pływaczewski. Profesor powitał gości, a następnie podziękował patronom honorowym, patronom medialnym i sponsorom za wsparcie OFMK². Po oficjalnym otwarciu kon-

¹ Pierwsza edycja OFMK odbyła się w dniach 19-20 maja 2016 r. również na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Zorganizowano ją pod hasłem *Współczesna przestępczość i patologie społeczne z perspektywy interdyscyplinarnych badań kryminologicznych*. Pod takim tytułem ukazała się też monografia pokonferencyjna pod redakcją Emila W. Pływaczewskiego, Emilii Jurgielewicz-Delegacz, Diany Dajnowicz-Piesieckiej. Więcej na temat I edycji OFMK: D. Dajnowicz, E. Jurgielewicz-Delegacz, *Sprawozdanie z I Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów, Białystok, 19-20 maja 2016 r.*, Biuletyn Polskiego Towarzystwa Kryminologicznego im. prof. Stanisława Batawii 2016, nr 23, s. 143-147.

² Koordynatorki OFMK – dr Emilia Jurgielewicz-Delegacz oraz dr Diana Dajnowicz-Piesiecka dziękują za udzielone wsparcie partnerom: Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych P. J. Sowisło & Topolewski, Kancelarii Adwokackiej s.c. Janusz Kaczmarek & Maciej Kaczmarek, Kancelarii Prawniczej Argos s.c. KMWK Lubelscy, Okręgowej Radzie Adwokackiej w Białymstoku, Kancelarii Adwokackiej Adwokat Piotr Bołtryk, Izbie Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku, Przedsiębiorstwie Usługowo-Asenizacyjnemu „ASTWA” Sp. z o.o., Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowemu EKTO Sp. z o.o., Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Wydawnictwo C.H. Beck, Wydawnictwo Stowarzyszenia Absolwentów Wydziału Prawa – Temida 2, Radzie Uczelnianej Samorządu Doktorantów Uniwersytetu w Białymstoku. Podziękowania kierowane są także do patronów honorowych: Rektora Uniwersytetu w Białymstoku, Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku, Prezydenta Miasta Białegostoku, Wojewody Podlaskiego, Marszałka Województwa Podlaskiego, Okręgowej Izby Radców Prawnych w Białymstoku, Dyrektora Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna, Komendanta Głównego Policji, Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, Komendanta Wojewódzkiego Policji w Białymstoku, Komendanta Miejskiego Policji w Białymstoku, Konsul Honorowej Republiki Estońskiej w Białymstoku – dr Iwony Wrońskiej, Krajowej Reprezentacji Doktorantów.

ferencji Dziekan Wydziału Prawa UwB głos przekazał prof. Chrisowi Eskridge – Dyrektorowi Wykonawczemu Amerykańskiego Stowarzyszenia Kryminologii (*American Association of Criminology*), który wygłosił wykład otwierający spotkanie. Później głos oddano prelegentom.

Dr hab. Wojciech Filipkowski, prof. UwB (Kierownik Pracowni Kryminalistyki Wydziału Prawa UwB) poprowadził pierwszy panel obrad, podczas którego wystąpiło pięciu prelegentów:

1. dr Simonas Nikartas wygłosił referat pt. „Community sanctions: a real alternative to imprisonment or an expansion of punishment? The case of Lithuania”,
2. dr Evgenia Demidova wygłosiła referat pt. „The Concept of Forensic Activity (Ontological Aspect)”,
3. dr Agnieszka Gutkowska wygłosiła referat pt. „Radykalizacja tzw. „samotnych wilków” i jej przeciwdziałanie w świetle wyników projektu PRIME”,
4. dr Diana Dajnowicz-Piesiecka wygłosiła referat pt. „Pokrzywdzeni porwaniami rodzicielskimi w świetle badań aktowych”,
5. dr Emilia Jurgielewicz-Delegacz wygłosiła referat pt. „Wypadki w komunikacji z udziałem dzieci”.

Równoległe z panelem I prowadzone były obrady w panelu II. OFMK wywołało ogromne zainteresowanie wśród młodych kryminologów. Organizatorzy, chcąc zapewnić jak największe pole do dyskusji naukowej, podjęli się zorganizowania większej liczby paneli, które odbywały się w tym samym czasie. Uczestnicy konferencji mieli dzięki temu duży wybór referatów do wysłuchania. Jednocześnie większa liczba młodych uczonych mogła zaprezentować na forum wyniki swoich badań.

Drugi panel był koordynowany przez dr. Janusza Bryka – byłego Dziekana Wydziału Administracji Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Podczas tego panelu wystąpiło pięciu prelegentów:

1. mgr Joanna Klimczak wygłosiła referat pt. „Kradzież – wyzwanie czy przeżytek w kryminologii XXI wieku?”,
2. mgr Agnieszka Langowska i mgr Przemysław Alkowski wygłosili referat pt. „Ocena kształcenia metodą sokratyczną dla przeciwdziałania przestępczości w środowisku wielokulturowym”,
3. mgr Katarzyna Ciulkin-Sarnocińska wygłosiła referat pt. „Wybrane kryminologiczne aspekty macierzyństwa zastępczego. Przestępstwo handlu ludźmi oraz organizowania adopcji wbrew przepisom ustawy”,
4. mgr Milena Zajkowska wygłosiła referat pt. „Ustalanie osobowości sprawców przestępstw na podstawie profilowania kryminalnego”,

5. Patrycja Głodzińska wygłosiła referat pt. „Cybersamobójstwo jako zagrożenie XXI wieku”.

Panel III prowadzony był przez dr. hab. Wojciecha Filipkowskiego, prof. UwB, który po raz drugi wystąpił w roli moderatora. W panelu tym miejsce miały następujące wykłady:

1. dr Michaela Štefunková i mgr Zuzana Kostelnikova wygłosiły referat pt. „Victimization survey focused on the experience of the Czech population with selected types of offenses within the set reference period”,
2. mgr Darya Ivinskaya wygłosiła referat pt. „Social influence in the system of correcting means on convicts sentenced to deprivation of liberty”,
3. dr Ixone Ondarre Fuente wygłosił referat pt. „Trafficking in human beings from a gender perspective”,
4. dr Maciej Duda wygłosił referat pt. „Przemyt dziedzictwa kulturalnego i naturalnego – wyzwanie dla kryminologii w XXI wieku”.

Prowadzącą kolejnego, czwartego panelu była prof. zw. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk – Prodziekan ds. Nauki oraz Kierownik Zakładu Prawa Karnego Wydziału Prawa UwB. Podczas tej części obrad można było wysłuchać referatów:

1. dr Anity Kubanek pt. „Kryminologiczna perspektywa stosowania przez funkcjonariuszy Policji środków przymusu bezpośredniego, ze szczególnym uwzględnieniem paralizatora”,
2. mgr Joanny Sowisło-Wawrzyniak, która wygłosiła referat pt. „W sprawie granic odpowiedzialności lekarza – gwaranta – studium przypadku”,
3. mgr Justyny Włodarczyk-Madejskiej pt. „Wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych i zakładów poprawczych”,
4. mgr Emili Płońskiej pt. „Upowszechnienie danych biometrycznych. Udogodnienie czy zagrożenie?”.

Prowadzącym następnego panelu była dr hab. Sławomir Redo – starszy doradca w Akademickiej Radzie Naukowej ds. Systemu Organizacji Narodów Zjednoczonych. W tej części konferencji usłyszeć można było:

1. mgr. Alexandra Dudchenko, który wygłosił pt. „Law enforcement system as a basis of combating crime”,
2. mgr. Evaldasa Visockasa, który wygłosił referat pt. „Searching for the effective and efficient crime prevention strategies”,

3. dr Joannę Narodowską, która wygłosiła referat pt. „Przemoc wobec zwierząt jako czynnik predykcijny przemocy wobec ludzi – porównanie amerykańskich i polskich badań ekokryminologicznych” oraz
4. dr. Mariusza Gąsiorowskiego, który wygłosił referat pt. „Rola kynologii policyjnej w procesie wykrywczym przestępstw”.

Ostatni, szósty panel tego pierwszego dnia konferencji moderowany był przez prof. zw. dr hab. Katarzynę Laskowską – Kierownik Zakładu Kryminologii na Wydziale Prawa UwB. Podczas tej części wystąpili tacy prelegenci jak:

1. mgr Monika Szulecka z referatem pt. „Kto, komu i w zamian za co? Okoliczności uławiania nielegalnego pobytu cudzoziemcom na terytorium Polski na podstawie analizy wybranych orzeczeń sądowych dotyczących art. 264 a k.k.”,
2. mgr Arkadiusz Leśniak-Moczuk z referatem pt. „Doświadczenia młodzieży szkolnej Rzeszowa w używaniu nielegalnych środków psychoaktywnych. Analiza longitunalna”,
3. lic. Teofil Pietroń z referatem pt. „Patologie w akcjach humanitarnych”,
4. Katarzyna Hebda, Joanna Domin z referatem pt. „Zjawisko eutanazji jako wyzwanie dla współczesnej kryminologii”.

Pierwszy dzień obrad został zwieńczony uroczystą kolacją, w której wzięli udział organizatorzy, uczestnicy oraz zaproszeni goście. Drugiego dnia konferencji – 11 maja – kontynuowano obrady. Tego dnia na Wydziale Prawa UwB uczestnicy głosili swoje referaty w pięciu panelach. W pierwszym panelu, prowadzonym przez prof. zw. dr hab. Katarzynę Laskowską, wystąpili następujący uczestnicy:

1. dr Natalia Daśko z referatem pt. „Rejestr sprawców przestępstw na tle seksualnym – racjonalna polityka kryminalna czy populizm penalny? Uwagi na tle rozwiązań amerykańskich”,
2. dr Karol Konaszewski z referatem pt. „Salutogeniczne predyktory stylów radzenia sobie w sytuacjach stresujących”,
3. mgr Adrianna Tymieniecka-Cichoń z referatem pt. „Przestępstwo nadużycia zaufania w spółdzielniach mieszkaniowych – wyniki badań własnych”,
4. mgr Agnieszka Daniszewska, mgr Michał Dąbrowski z referatem pt. „Aplikacja badań typu foresight w kryminologii – zastosowanie, status quo i szanse na przyszłość”,
5. mgr Piotr Mroczo z referatem pt. „Znieważanie celebrytów w Internecie”.

W panelu drugim, moderowanym przez prof. dr. hab. Wiesława Pływaczewskiego –

Kierownika Katedry Kryminologii i Polityki Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, odbyło się pięć prelekcji:

1. mgr Marta Dzieniszewska wygłosiła referat pt. „Bezpieczeństwo człowieka w obliczu zagrożeń XXI wieku – przyczyny występowania zagrożeń i ich wpływ na poczucie bezpieczeństwa człowieka”,
2. mgr Karolina Kamińska wygłosiła referat pt. „Zjawisko „kradzieży tożsamości” – aspekty prawne i kryminologiczne”,
3. mgr Sebastian Zieliński wygłosił referat pt. „Przestępczość w korporacjach – metody kryminologiczne wykorzystywane w śledztwach wewnętrznych”,
4. lic. Radosław Jasiński wygłosił referat pt. „Strzelec aktywny – próba kryminologicznej analizy zjawiska”,
5. Mateusz Gąsowski wygłosił referat pt. „Cyberprzemoc wśród młodzieży szkolnej – ujęcie kryminologiczne”.

Następny panel poprowadzony został przez dr. hab. Leszka Wieczorka, prof. UJK. Swoje referaty zaprezentowali w nim tacy młodzi kryminolodzy jak:

1. dr Katarzyna Liżyńska oraz dr Anna Płońska – wygłosiły referat pt. „Problematyka przestępczości XXI w. na przykładzie handlu ludźmi”,
2. dr Agnieszka Kilińska-Pękacz – wygłosiła referat pt. „Przestępstwa narkotykowe popełniane przez nieletnich”,
3. mgr Joanna Melz – wygłosiła referat pt. „Z lotu ptaka, czyli drony a prawo karne”,
4. lic. Aleksandra Joanna Lewandowska i Łukasz Presnarowicz – wygłosili referat pt. „Neurodowody w sądzie – nowe wyzwanie kryminologii”,
5. Tomasz Berdzik – wygłosił referat pt. „Postęp technologiczny jako jeden z determinantów współczesnego terroryzmu”.

Czwarty panel drugiego dnia OFMK ponownie moderował prof. dr hab. Wiesław Pływaczewski. Podczas tej części obrad wystąpili następujący prelegenci:

1. dr Magdalena Grzyb zaprezentowała referat pt. „Jak biją to tylko kwiatkiem?”. O niskich wskaźnikach przemocy wobec kobiet w Polsce”,
2. dr Michał Dziejdz wygłosił referat pt. „Kradzież informacji przedsiębiorstwa – zagadnienia prawne i kryminologiczne”,
3. mgr Aleksandra Stachelska przedstawiła rozważania pt. „Stalking w świetle badań Białostockiej Szkoły Kryminologii”,

4. mgr Jakub Bryk zaprezentował referat pt. „Kryminologiczne i społeczne determinanty romskiej przestępczości”,
5. mgr Marta Nawrocka wygłosiła referat pt. „Przestępczość podatkowa w zakresie podatku VAT – metody działań przestępnych oraz sposoby jej zwalczania w świetle prawa karnego skarbowego”.

Ostatni panel konferencji moderowała prof. zw. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk, zaś z referatami wystąpili:

1. dr Maria Hapunik oraz dr Anna Świerczewska-Gąsiorowska - wygłoszono referat pt. „Formułowanie profilu nieznanego przestępcy na potrzeby Policji”,
2. dr Paweł Ostaszewski - wygłoszono referat pt. „W kręgu kryminologii publicznej”,
3. mgr Claudia Zielińska - wygłoszono referat pt. „Cybercrime – wyzwanie dla kryminologii”,
4. mgr Marta Dąbrowska – wygłoszono referat pt. „Ciemna liczba przestępstwa groomingu w badaniach Białostockiej Szkoły Kryminologii”,
5. mgr Bartosz Kędziński – wygłoszono referat pt. „Przestępczość, bezpieczeństwo powszechne a dostęp do broni palnej”.

Po obradach Prodziekan Wydziału Prawa ds. Nauki prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk podziękowała uczestnikom za ich referaty. Szczególne wyrazy wdzięczności skierowała do patronów honorowych oraz do sponsorów, bez których wsparcia konferencja by się nie odbyła.

II Ogólnopolskie Forum Młodych Kryminologów cieszyło się wielkim zainteresowaniem w środowisku młodych naukowców. Potwierdzeniem tego jest fakt, iż podczas rejestracji zgłoszono 75 propozycji wystąpień, a wybrano 50 referatów do wygłoszenia (dla porównania: podczas I edycji OFMK przesłano 60 propozycji referatów, a wybrano 27). Do publikacji konferencyjnej zostało zakwalifikowanych ponad 60 zgłoszeń.

W konferencji wzięło udział blisko 100 uczestników, w tym około 60 – czynny. Ponad 50 uczestników byli to młodzi kryminolodzy z Polski oraz zaś blisko 10 – zza granicy. Wśród 50 czynnych uczestników z Polski znaleźli się reprezentanci takich jednostek naukowych jak: Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie.

Zagraniczni prelegenci reprezentowali takie jednostki naukowe jak:

- Charles University in Prague (Czechy),
- Law Institute of Lithuania (Litwa),
- University of Castilla-La Mancha (Hiszpania),
- Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą (Niemcy),
- Yanka Kupala State University of Grodno (Białoruś),
- Yaroslav Mudryi National Law University (Ukraina).

Osobami, które pracowały nad organizacją wydarzenia były: dr Emilia Jurgielewicz-Delegacz – Główny Koordynator Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów, dr Diana Dajnowicz-Piesiecka – Zastępca Koordynatora Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów oraz doktorantki w Katedrze Prawa Karnego i Kryminologii - mgr Marta Dąbrowska i mgr Aleksandra Stachelska.

Uczestnicy reprezentujący różne jednostki naukowe z kraju i z zagranicy z entuzjazmem podejmowali się dyskusji na tematy dotyczące wygłaszanych referatów. Paneliści otrzymywali pytania i byli proszeni o rozwinięcie referowanych tematów. W obradach aktywni byli zarówno doświadczeni naukowcy, jak i młodzi kryminolodzy. Pokłosem wygłoszonych referatów oraz rozważań podjętych podczas Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów będzie monografia pokonferencyjna.